

REFERAT

2. ordinære møde i Kommunernes It-Arkitekturråd

Den 18. juni 2012

Jnr 01.04.10 P10
Sagsid 000240612

Mødet blev afholdt tirsdag den 8. maj 2012, kl. 10.00 – 15.00.

Ref PHN
phn@kl.dk
Dir 3370

Fremmøde.....	2
Åben dagsorden.....	3
1. Velkomst og siden sidst.....	3
2. It-Arkitekturstyring af udvikling af fagsystemer på et flerleverandørmarked.....	4
3. Rammearkitektur for beskæftigelse	6
5. Initiativ 9.4 i Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi: Et fælles overblik over it-arkitekturen	8
6. Case fra realisering af rammearkitekturen: Organisation	9
7. Rammearkitekturen i den enkelte kommune	10
10. Eventuelt	12

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/12

Fremmøde

Tilstedeværende:

Allan Bager, Odense Kommune

Ghita Thiesen, KL

Henrik Brix, Favrskov Kommune

Jesper Hammerich Lux, Københavns Kommune

Pia Færch, KL

Peter Egelund, KOMBIT

Jørgen Kristensen Rasch, Egedal Kommune (pkt. 5 – 10)

Pia Hansen, KL (referent)

Afbud:

Marianne Rasmussen, Fredericia Kommune

Kjeld Lauritsen, Aarhus Kommune

Jørgen Kristensen Rasch, Egedal Kommune (pkt. 1 – 3)

Åben dagsorden

1. Velkomst og siden sidst

Allan Bager, formand for It-Arkitekturrådet, Ghita Thiesen og Pia Hansen, KL.

Det planlagte dagsordenspunkt med status m.v. fra arbejdsgruppen, der arbejder med gevinstrealisering med sag- og dokumentstandarder, måtte udgå som ordinært punkt på dagsordenen. Ghita Thiesen oplyste, at status er, at projektet som planlagt afrapporterer ultimo juni 2012, hvorefter materialet reviewes internt i KL/KOMBIT. Efter planen fremsendes materialet herefter i skriftlig høring i It-Arkitekturrådet primo juli 2012 med deadline for tilbagemelding medio august 2012. Rapporten revideres herefter med de input, der måtte komme, og udsendes sammen med øvrige relevante projektdokumenter til It-Arkitekturrådet med henblik på endelig godkendelse i rådet. It-Arkitekturrådet forventes især at skulle tage stilling til de anbefalinger, som arbejdsgruppen lægger op til, herunder f.eks. eventuelle justeringer i forhold til rammearkitektur, standarder, kravspecifikationer, implementeringsanvisninger m.v.

Sekretariatet supplerede dagsordenens skriftlige orientering om nyt siden sidst med, at også KL's bestyrelse nu har tiltrådt, at den fælleskommunale rammearkitektur er grundlag for fælleskommunale it-udbud og for it-samarbejdet med staten og regionerne. Det vil nu indgå i forhandlingerne om økonomaftalen for 2013.

Allan Bager orienterede bl.a. om en studietur til Singapore, som han har deltaget i for Odense Kommune. På studieturen havde der bl.a. været lejlighed til dialog med Adam Lebech, digitaliseringschef i Økonomi- og Indenrigsministeriet, og Jens Andersen, som er formand for RSI (Regionernes Sundheds-It). Allan havde mødt enighed om, at det kræver fællesoffentligt samarbejde, også om it-arkitekturstyring, for at høste potentialet ved digitalisering.

Det var Allans indtryk, at fælles it-arkitekturstyring er et rigtigt stort skridt, også sammenlignet med Singapore, som er rigtig langt på digitaliseringsfronten. Hvis vi lykkes med det, vi har sat os for, så bliver det rigtig godt. Nu handler det meget om at handle og overbevise omverdenen om, at vi kan flyve.

2. It-Arkitekturstyring af udvikling af fagsystemer på et flerleverandørmarked

Peter Thrane og Erik Helweg-Larsen, KL

Indstilling

Det indstilles, at:

- It-Arkitekturrådet ud fra en it-arkitekturstyringsvinkel drøfter muligheder og udfordringer ved at udvikle fagsystemer på et flerleverandørmarked
- herunder med udgangspunkt i nedenstående overvejelser om implikationerne af brug af rammearkitekturtilgangen

Drøftelse

Det er vigtigt at tydeliggøre, at arbejdet med rammearkitektur handler om “byplanlægning”, hvor vi har hånd i hanke med den overordnede planlægning og tværgående sammenhænge, men hvor det ikke handler om detailregulering af de enkelte “fysiske bygninger”. Der ligger en vigtig kommunikationsopgave her. Videre bliver det helt centrale den politiske opbakning og styring (“governance”).

Det er helt centralt, at det er forretningen – opgavevaretagelsen – hvor vi rammer ind i en række tjenester. Der er ikke nødvendigvis en én-til-én sammenhæng mellem tjenesterne og de fysiske it-systemer.

Det er vigtigt, at denne rammesætning af forretningen sker på forretningspræmissen. Omdrejningspunktet er forretningens processer og ikke it-systemer. Det giver store potentialer for optimering af opgavevaretagelsen, men det stiller krav til forretningen og de kompetencer, der inddrages. I dag har mange organisationer rollen “systemejer”, som med denne tankegang erstattes med en “procesejer”. Procesejeren har ansvaret for strukturering af opgavevaretagelsen, mens it har den understøttende rolle.

Til leverandørerne er budskabet, at rammearkitektur handler om, at de skal respektere opdelingen af forretningen i tjenester og standardsnitfladerne, mens rammearkitekturen ikke fastlægger i detaljer, hvordan de bygger deres systemer. Tværtimod har vi brug for, at de er teknologisk innovative i forhold til at understøtte forretningens tjenester. Der kan sagtens være forskellige fysiske implementeringer, som understøtter den samme tjeneste, ligesom ét system kan understøtte eksempelvis tre forskellige tjenester. Det vigtige er, at den enkelte tjenestes egenskaber med snitflade etc. respekteres.

Den helt centrale udfordring er den fælles governance. Der er behov for en anden tværgående styring end i dag. It-Arkitekturrådet kan understøtte, at vi

sætter en retning med en rammearkitektur tilgang. Det skal suppleres af en governance i forretningen, som styrer “byplanen” på de enkelte fagområder.

3. Rammearkitektur for beskæftigelse

Brian Siggaard, KL Arbejdsmarked, uddannelse og erhverv

Erik Helweg-Larsen og Gitte Svendsen, KL Arbejdsgange og It-Arkitektur

Indstilling

Det indstilles, at:

- It-Arkitekturrådet drøfter potentialerne i at udvide den fælleskommunale rammearkitektur til også at omfatte beskæftigelsesområdet
- It-Arkitekturrådet drøfter, hvilke opmærksomhedspunkter rådet ser ved en evt. udvidelse af rammearkitekturen på dette område f.eks. i forhold til fælles styring, forretningsudvikling m.v.

Drøftelse

Brian Siggaard introducerede punktet ved at sige, at selvom rammearkitektur diskussionen kan virke abstrakt, så er den meget nærværende på beskæftigelsesområdet. It fylder meget i hverdagen på både job- og ydelsescentre og har stor betydning for den måde, opgaverne udføres på. Oplevelsen er, at it ikke understøtter opgaverne optimalt, hvilket primært tilskrives manglende systemintegration og manglende adgang til data.

I digitaliseringsarbejdet på beskæftigelsesområdet adresseres problemstillingen i to spor:

1. Der er en særlig governance udfordring i samarbejdet med staten på beskæftigelsesområdet, hvor hver eneste beslutning i Arbejdsmarkedsstyrelsen har betydning for kommunerne. Denne udfordring håndteres i et særskilt spor.
2. Skitsen til en rammearkitekturanalyse.

Erik Helweg-Larsen supplerede med bl.a. at opridse, at de særlige opmærksomhedspunkter på beskæftigelsesområdet videre omhandler:

- Behov for tæt samarbejde med eksisterende leverandører om en gradvis migrering. Omkostningen ved en udskiftning af eksisterende systemer vil være uoverstigelig.
- Området er styret af regler med hyppige opdateringer.

It-Arkitekturrådet vurderede, at der vil være store potentialer i at udvide rammearkitekturen med beskæftigelsesområdet. Området er oplagt på den måde, at der i dag er stor utilfredshed med, at it ikke understøtter en optimal opgavevaretagelse. Samtidigt giver leverandørerne udtryk for, at de ikke kan skabe forretning på området.

Det vil kræve stor kommunal opbakning at udvikle og implementere rammearkitekturen på beskæftigelsesområdet. Det handler både om at få be-

skrevet, hvor vi er nu, og hvor vi gerne vil hen – og dernæst stå sammen om at stille fælles krav til leverandørerne.

It-Arkitekturrådet vurderer, at kommunerne vil være klar med udsigt til gevinst inden for en overskuelig tidsramme. Det stiller krav om en god kommunikation med fokus på potentialet for gevinst både i forhold til borgerbetjeningen og samfundsøkonomisk.

Governance vil være det første, der skal afklares. Governance vil bl.a. kunne understøttes ved et forpligtende forum med it-arkitekter på beskæftigelsesområdet.

I forhold til leverandørerne handler det også om at skabe muligheder for en god forretning på et område, hvor de i dag angiver, at de ikke tjener penge.

Blandt andet vil det være rigtig interessant at indgå i samarbejde med leverandører om optimering af mulighederne for at opdatere systemerne ved regelændringer m.v.

5. Initiativ 9.4 i Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi: Et fælles overblik over it-arkitekturen

Michael Bang Kjeldgaard, Digitaliseringsstyrelsen

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet drøfter:

- Hvilke behov har kommunerne for fælles overblik over it-arkitektur?
- Hvad er vigtigst, hvad haster, og hvor er der lavthængende frugter?
- Hvordan kan kommunerne, KL og KOMBIT bidrage til det fælles, tværgående overblik? Eks. med henblik på videndeling og genbrug af arkitekturdokumenter og open source software.
- Hvordan kommunerne bedst involveres i projektet?

Drøftelse

Udkast til initiativbeskrivelse havde været sendt i høring i netværket af kommunale it-arkitekter. Tilbagemeldinger er samlet i bilag 8.

Høringssvarene fra netværket lød bl.a. på, at det er vigtigt, at overblikket over it-arkitekturen er samlet og nemt tilgængeligt ét sted. Forankring i de deltagende organisationer og oplevelsen af nytteværdi og indflydelse er helt centralt. Der skal være fokus på “what’s in it for me”. Vedligehold og drift skal tænkes ind fra starten, så vi ikke bygger et overblik op, som ikke vedligeholdes. Blandt konkrete kommunale behov for overblik nævner netværket overblik over rammearkitekturens elementer, en krav bank og en mulighed for at skabe overblik over sit systemlandskab.

It-Arkitekturrådet bakkede op om netværkets input og lagde igen vægt på, at det er vigtigt at lægge et realistisk ambitionsniveau med blik på behovet for vedligehold. Der skal skabes en incitamentsstruktur, hvor det giver gevinst at bruge og opdatere overblikket, frem for at det opleves som ekstra arbejde. Derfor er dialog med hovedinteressenterne centralt.

Videre lagde It-Arkitekturrådet vægt på, at der bliver behov for en governance i form af et change management board el. lign. med repræsentation af de organisationer, som anvender overblikket.

6. Case fra realisering af rammearkitekturen: Organisation

Morten Hass og Rasmus Halkjær Iversen, KOMBIT

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet, på baggrund af orientering, drøfter realisering af tjenesten organisation i rammearkitekturen.

Drøftelse

Rådets drøftelse på baggrund af orienteringen om Organisation som en case i realiseringen af rammearkitekturen omhandlede bl.a., at det er vigtigt at kommunikere, at der ikke automatisk kommer en organisationskomponent i kommunen. Det giver behov for stillingtagen til forskellige scenarier; eksempelvis kommuner, der ikke har en administrationsklient lokalt.

Herudover lagde It-Arkitekturrådet igen vægt på at prioritere driftssikkerheden. Det vil være for usikkert med et traditionelt SOA set-up, der stiller krav om, at alle komponenter er oppe samtidig.

7. Rammearkitekturen i den enkelte kommune

Morten Hass, KOMBIT

Indstilling

Det indstilles, at arkitekturrådet drøfter følgende:

- Hvordan forventer rådet, at kommunerne lokalt vil forholde sig til rammearkitekturen?
- Hvilke udfordringer finder rådet bør adresseres i forhold til hver gruppe af kommuner?
- Hvad skal der til, for at flere leverandører finder det attraktivt at levere rammearkitektur til kommunerne?
- Hvilke handlinger bør KL og KOMBIT overveje for at fremme brugen af rammearkitekturen i den enkelte kommune?

Drøftelse

Morten Hass indledte sit oplæg med et overblik over fire forskellige mulige måder, hvorpå kommunerne kan forholde sig til at konkurrenceudsætte med udgangspunkt i rammearkitekturen: 1) De ambitiøse, som anskaffer sig rammearkitekturs tjenester dekoblet én-for-én, 2) kommuner med et ønske om én leverandør, som leverer væg-til-væg, 3) kommuner som anvender rammearkitekturs centrale komponenter og 4) ad hoc kommunerne uden rammearkitektur. Morten Hass efterspurgte samtidig en strategisk afklaring af, hvad KOMBIT bør gøre for at hjælpe den enkelte kommune med at tilvejebringe lokale løsninger i rammearkitekturen. Bør KOMBIT eksempelvis etablere udbudsnetværk eller udarbejde fælles kravspecifikationer der understøtter, at den enkelte kommune kan indkøbe sine egne lokale komponenter.

It-Arkitekturrådet gav udtryk for, at det er godt med den type modeller, som giver et overblik over mulige tilgange. It-Arkitekturrådet vurderede det som centralt med en model, hvor kommunerne via det centrale udbud fik mulighed for at benytte de centralt driftede fælleskommunale komponenter også til lokale behov. Det kunne eksempelvis være, at en kommune kunne benytte den fælleskommunale organisationskomponent også til kommunens lokale fagsystemer. It-Arkitekturrådet så ikke umiddelbart et behov for udbudsnetværk el. lign.

I forhold til kommunikationen med kommunerne er der nu behov for at få materialiseret nogle dele af rammearkitekturen, så det bliver konkret. Det gælder både metoder etc. og konkrete komponenter. Vi kan også give kommunerne meget ved hele metoden og tilgangen til digitalisering.

I første omgang skal vi selv tage egen medicin og afprøve nogle ting i praksis, og så skal vi have fokus på at få det udbredt. Vi må starte der, hvor vi

kan pege på noget konkret, ellers bliver det for abstrakt. I forhold til det konkrete handler det også om at tydeliggøre indsatsen ved implementeringen og have fokus på migreringsindsatsen i kommunerne.

Omkring kommunikation er det igen vigtigt at beskrive fordelene ved rammearkitekturen; eksempelvis bedre tværgående sammenhænge, muligheder for automatisering i sagsflow etc. KL opfordres til at bruge *administrativ information* som en murbrækker, når der er vigtig information relateret til rammearkitekturen.

Endelig gav It-Arkitekturrådet udtryk for behovet for, at der er et telefonnummer, som kommunerne kan kontakte omkring rammearkitekturen – særligt så længe vi er i en periode, hvor der er mange konkrete svar, som mangler.

Omkring leverandører blev der kort opfordret til fortsat at invitere leverandørerne ind, også i arbejdet med standarder.

10. Eventuelt

Ingen bemærkninger til referatet.